

Đình Công Tráng (1842-1887) - Khố i nghĩa Ba Đình

Tác Giả: Saigon Echo s̄ u t̄ m
Thứ Hai, 04 Tháng 10 Năm 2010 10:35

Đình Công Tráng sinh năm Nhâm Dần (1842), quê ở làng Trinh Xá, huyện Thanh Liêm (Hà Nam). Là một người yêu nước và thi sĩ tha vỹ và vì nhân nghĩa của quê hương, ông không thể nguôi yên khi đất nước bị Pháp giày xéo.

Khố i nghĩa Ba Đình

Khố i nghĩa Ba Đình là một trong các cuộc khố i nghĩa của phong trào Cần Vương cuối thế kỷ 19 của nhân dân Việt Nam chống lại ách đô hộ của thực dân Pháp, diễn ra vào năm 1886-1887 tại xã Ba Đình, huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hoá.

Phong trào Cần Vương

Năm 1885, sau khi kinh thành Huế thất thủ, Tôn Thất Thuyết đưa vua Hàm Nghi lên chiên khu Tân Sở (Quảng Trị) ra chiếu Cần Vương kêu gọi toàn dân kháng chiến. Chiếu Cần Vương đã mở ra một giai đoạn mới trong phong trào chống Pháp của nhân dân Việt Nam cuối thế kỷ 19. Hoàng Công Chất Cần Vương, Đình Công Tráng đã cùng các đồng chí của mình đã chặn Ba Đình làm căn cứ kháng chiến lâu dài.

Lãnh tụ

Khố i nghĩa Ba Đình do chỉ huy của Đình Công Tráng, Phạm Bành, Hoàng Bật Đạt và một số đồng lãnh khác.

Đình Công Tráng (1842-1887)

Đình Công Tráng sinh năm Nhâm Dần (1842), quê ở làng Trinh Xá, huyện Thanh Liêm (Hà Nam).

Là một người yêu nước và thi sĩ tha vỹ và vì nhân nghĩa của quê hương, ông không thể nguôi yên khi đất nước bị Pháp giày xéo. Đang làm chánh tổng, Đình Công Tráng đã rời quê gia nhập đội quân của Hoàng Công Chất. Khi Hoàng Công Chất tập hợp quân ở đèo Cù Giay. Nhờ có kinh nghiệm chiến đấu, ý chí dũng cảm và tinh thần thông minh nên ông đã trở thành lãnh tụ của cuộc khố i nghĩa Ba Đình.

Phạm Bành (?-1887)

Phạm Bành là một viên quan chức, quê ở làng Tân Xá (Huyện Lạc, Thanh Hóa) đã treo quan và quê về quê sống sĩ phu và nhân dân khố i nghĩa. Trong nghĩa quân ông là người đồng thủ hai sau Đình Công Tráng.

Căn cứ Ba Đình

Căn cứ Ba Đình cách huyện Nga Sơn 4 km, tây bắc giáp huyện Hà Trung, được xây dựng trên đèo ba làng Thượng Thôn, Mưu Thôn và Mưu Khê. Vào mùa mưa, căn cứ này trông như một hòn đảo nổi giữa cánh đồng nước mênh mông, tách biệt với các làng khác. Căn cứ này gọi là Ba Đình vì mỗi làng có một cái đình, và làng này có thể nhìn thấy đình của hai làng kia. Để chu đáo chỉ cần lâu dài, Đình Công Tráng đã cho bao bọc xung quanh căn cứ là lũy tre dày đặc và một hàng rào rặng, cắm đồng y chông tre. Trong là một lũy thành đất cao 3 m, chân

Đình Công Tráng (1842-1887) - Khố i nghĩa Ba Đình

Tác Giả: Saigon Echo s̄ u t̄ m
Thứ Hai, 04 Tháng 10 Năm 2010 10:35

r̄ ng 8 đ̄ n 10m. Trên m̄ t thành, nghĩa quân đ̄ t các r̄ tre ch̄ a đ̄ t nhào r̄ m x̄ p v̄ ng ch̄ c có nh̄ ng khe h̄ làm l̄ châu mai s̄ n sàng chī n đ̄ u. Thành r̄ ng 400 m, dài 1.200 m. Phía trong thành có h̄ th̄ ng giao thông hào d̄ng đ̄ v̄ n chuȳ n l̄ ng th̄ c và v̄ n đ̄ ng khi chī n đ̄ u.

▣ Các n̄ nghĩa quân c̄ a Đình Công Tráng ▣ b̄ b̄ t đóng gông trong m̄ t tr̄ n càn quét c̄ a quân

▣ nh̄ ng n̄ i xung ȳ u đ̄ u có công s̄ v̄ ng ch̄ c. Các h̄ m chī n đ̄ u đ̄ c xây d̄ ng theo hình ch̄ “chi”, nh̄ m h̄ n ch̄ th̄ ng vong. ▣ m̄ i làng, t̄ i v̄ trí ngôi đình đ̄ c xây d̄ ng m̄ t đ̄ n đóng quân. ▣ Th̄ ng Th̄ có đ̄ n Th̄ ng, ▣ M̄ u Th̄ nh có đ̄ n Trung và ▣ M̄ Khê có đ̄ n H̄ . Ba đ̄ n này có th̄ h̄ tr̄ tác chī n cho nhau khi b̄ t̄ n công, đ̄ ng th̄ i cũng có th̄ chī n đ̄ u đ̄ c l̄ p. Có th̄ nói r̄ ng căn c̄ Ba Đình có v̄ trí tiêu bī u nh̄ t, là m̄ t chī n tuȳ n phòng nḡ quy mô nh̄ t th̄ i k̄ C̄ n V̄ ng cū i th̄ k̄ 19. Ngoài Ba Đình, còn có các căn c̄ h̄ tr̄ : căn c̄ Phi Lai c̄ a Cao Đ̄ n, căn c̄ Qū ng Hóa c̄ a Tr̄ n Xuân Sō n, căn c̄ Mã Cao c̄ a Hà Văn Mao.

T̄ ch̄ c biên ch̄

L̄ c l̄ ng nghĩa quân Ba Đình ḡ m khō ng 300 nḡ i, có lúc đông t̄ i hai v̄ n nḡ i, tuȳ n t̄ ba làng và các vùng Thanh Hóa, bao ḡ m c̄ nḡ i Kinh, Thái, M̄ ng. Nghĩa quân có 10 toán, m̄ i toán có m̄ t hī p qū n ch̄ huy. V̄ vũ khí, nghĩa quân t̄ trang b̄ b̄ ng súng h̄ a mai, giáo mác, cung n̄ .

Đī n bī n

Nghĩa quân c̄ a Đình Công Tráng đã đánh nhī u tr̄ n giành th̄ ng l̄ i Năm 1886, nghĩa quân liên tī p tī n công các ph̄ , thành, huȳ n l̄ , ch̄ n đánh các đoàn xe, các toán quân l̄ , gây cho quân Pháp nhī u thī t h̄ i. Ngày 12 tháng 3 năm 1886 l̄ i d̄ ng phiên ch̄ đã t̄ n công Tòa Công s̄ Thanh Hóa. Và tī p đó, nghĩa quân đã t̄ n công nhī u ph̄ thành, ch̄ n đánh các đoàn xe, gây cho quân Pháp nhī u thī t h̄ i.

T̄ 18-12-1886 đ̄ n 20-1-1887 Đ̄ i tá Brissand th̄ ng lính 76 sĩ quan và 3.500 quân vây hãm và tī n đánh căn c̄ Ba Đình[1]. Quân Pháp đã nã t̄ i 16.000 qū đ̄ i bác trong vòng m̄ t ngày tr̄ i, bī n căn c̄ Ba Đình thành bī n l̄ a. Nghĩa quân Ba Đình đã chī n đ̄ u trong sū t 32 ngày đêm ch̄ ng l̄ i k̄ thù đông ḡ p 12 l̄ n, đ̄ c trang b̄ vũ khí t̄ i tận hī n đ̄ i. Trong nh̄ ng tr̄ n chī n đ̄ u vô cùng ác lī t này, nghĩa quân đã m̄ u trí dũng c̄ m, bám tr̄ t̄ ng t̄ c đ̄ t, đ̄ p tan nhī u cū c t̄ n công, gây t̄ n th̄ t n̄ ng n̄ cho quân đ̄ i Pháp, làm ch̄ n đ̄ ng tinh th̄ n binh lính Pháp ▣ Vī t Nam và còn là n̄ i lo s̄ cho nḡ i Pháp ▣ chính qū c. Nh̄ ng vì l̄ c l̄ ng quá nh̄ không th̄ đ̄ ng đ̄ u v̄ i đ̄ i quân Pháp v̄ a đông v̄ a m̄ nh, nên l̄ c l̄ ng c̄ a nghĩa quân Ba Đình b̄ th̄ ng vong nhī u. Đ̄ tránh kh̄ i b̄ tiêu dī t hoàn toàn, nghĩa quân Ba Đình đã m̄ con đ̄ ng máu v̄ t qua vòng vây dày đ̄ c c̄ a quân Pháp, rút kh̄ i căn c̄ lên Mã Cao đ̄ c̄ ng c̄

Đình Công Tráng (1842-1887) - Khố i nghĩa Ba Đình

Tác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m
Thứ Hai, 04 Tháng 10 Năm 2010 10:35

l&#c l&#ng và chu&#n b&# cu&#c chi&#n đ&#u m&#i. Đ&#n sáng ngày 21 tháng 1 năm 1887, quân Pháp m&#i chi&#m đ&#c Ba Đình. Sau đó, quân Pháp đã tri&#t h&# hoàn toàn c&# ba làng c&#a căn c&# Ba Đình, ti&#p t&#c cho quân truy kích nghĩa quân ở Mã Cao, r&#i ti&#p t&#c đ&#n Thung Voi, Thung Khoai và cu&#i cùng là t&#n mi&#n tây Thanh Hóa, n&#i đóng quân c&#a C&#m Bá Th&#c. Các th&# lĩnh Nguy&#n Kh&#, Hoàng B&#t Đ&#t t&# tr&#n.

Ph&#m Bành, Hà Văn Mao, Lê To&#i t&# sát... ch&# còn Đình Công Tráng ch&#y v&# Ngh&# An. Quân Pháp treo gi&#i cái đ&#u ông v&#i giá tr&# ti&#n th&#ng r&#t cao. Mùa hè 1887, vì tham ti&#n viên Lý tr&#ng làng Chính An đã m&#t báo cho quân Pháp đ&#n b&#t và sát h&#i Đình Công Tráng.

Giá tr&# l&#ch s&#

Cu&#c kh&# i nghĩa Ba Đình và lãnh t&# Đình Công Tráng đ&#c l&#ch s&# đánh giá r&#t cao. Chính ng&#i Pháp đã ph&#i th&#a nh&#n “1886-1887, cu&#c công h&#m Ba Đình là quan tr&#ng nh&#t, cu&#c chi&#n đ&#u này thu hút nhi&#u quân l&#c nh&#t và làm cho các c&#p ch&# huy lo ng&#i nhi&#u nh&#t.

Hi&#n nay di tích l&#ch s&# Chi&#n khu Ba Đình thu&#c xã Ba Đình, cách trung tâm huy&#n Nga S&#n 4 km v&# phía Tây - B&#c đã đ&#c x&#p h&#ng c&#p qu&#c gia.